

Kære Klimabevægelse Medlem og/eller klimainteresserede

Klimabevægelsens næste onsdags hygge- og tema-møder kl. 17-20 på Lyrskovgade 4, 4.sal
De kommende onsdage har vi planlagt følgende temaer:

Onsdag 27. April kl. 17: Intet tema. Fri hygge fra kl. 17

Se power-point præsentationer fra tidligere onsdagsmøder på linket her:

<http://www.klimabevaegelsen.dk/grupper/224-onsdagshyggemoder>

NYHEDER – KLIMA – EU - INTERNATIONALT

Verdensbanken stopper finansiering af kulraft

Verdensbanken, der primært finansierer projekter i udviklingslandene, stopper stort set al långivning til kulfyrede kraftværker. Kun de allerfattigste lande kan fortsat få penge til kulraft, og de skal bevise, at der ikke er nogen mulighed for vedvarende energikilder. Strategiskiftet skyldes ifølge Guardian.co.uk blandt andet pres fra miljøgrupper, som har hævdet, at banken favoriserede kraftværksprojekter baseret på fossilt brændstof. Samtidig har støtten til kul været i modstrid med bankens strategi om at understøtte en bæredygtig udvikling. Sidste år blev Verdensbanken angrebet for en kontroversiel beslutning om at give over 20 millioner kroner til det sydafrikanske selskab Eskom, der ville bygge et af verdens største kulraftværker.

<http://www.klimaupdate.dk/default.asp?newsid=1161&opt=1>

Verdens førende olieland satser milliarder på solenergi

Saudi Arabien er verdens største olieeksportør. Men nu satser det solbeskinnede ørkenland over 500 milliarder kroner på at udvikle solenergi og kernekraft for at sikre landets fremtidige energiforsyning. Det sker ikke kun, fordi olien på et tidspunkt slipper op, men også for at kunne holde landets meget værdifulde olieeksport oppe, skriver Businessgreen.com. Regeringen vil offentliggøre den nye strategiplan for vedvarende energi i denne uge. I dag forbruger landet 800.000 tønder olieækvivalenter om dagen, og der ventes en fordobling inden for de næste godt 15 år, hvilket kan lægge en alvorlig dæmper på den mængde olie, som er til rådighed til eksport. Lagttagere forventer, at Saudi Arabien vil satse på at dække 20 procent af sit elforbrug med solenergi. En stor del af elektriciteten forbruges af landets mange airconditionanlæg, som kører i højeste gear midt på dagen, når solen står allerhøjest på himmelen.

<http://www.klimaupdate.dk/default.asp?newsid=1159&opt=1>

Gigantisk tysk vindudbygning i modvind

Den tyske regering vil erstatte atomkraftværker med tusindvis af vindmøller og tusindvis af kæmpestore elmaster til at transportere strømmen fra turbinerne. Denne kovending i den tyske energipolitik kommer efter den dramatiske kernekraftulykke i Japan. Kansler Merkel anser nu kernekraft for at være alt for risikabel en energiløsning og har løftet sløret for en plan, der skal udfase nuklear energiproduktion, skriver Spiegel.de. Derved kommer det konservative parti, De Kristne Demokrater, nu til at konkurrere med De Grønne om at have den mest ambitiøse miljøprofil. I Tyskland er grønne argumenter populære i disse år, men Angela Merkels planer er alligevel kommet i modvind, for ligesom i Danmark ønsker ingen at have en vindmølle i baghaven eller blot inden for synsvidde. Især er der protester fra det blæsende nord, hvor der efter planen skal opstilles flest vindmøller, så også det sydlige Tyskland kan blive forsynet med risikofri og klimavenlig energi. Et 35 milliarder kroners program, som skal øge antallet af vindparker i de nordlige delstater vil blive lanceret til efteråret, og regeringen vil fjerne hidtidige begrænsninger med hensyn til, hvor højt og hvor tæt der må bygges vindmøller. De kritiske røster kommer ikke kun fra boligejere, men også fra naturaktivister, som frygter tab af naturværdier, når landet plastres til med høje vindmøller og elmaster. Og oppositionen mod vindmøller er velorganiserede. Den har blandt andet sit eget website, Windkraftgegner.de, hvor man kan informere sig om 70 aktuelle

protestkampagner.

<http://www.klimaupdate.dk/default.asp?newsid=1170&opt=1>

Solceller overhaler vindmøller

I Europa blev der i 2010 opstillet solceller med en samlet effekt på 12.000 MW. De nye vindmøller havde kun en effekt på 9.300 MW. Faldende priser på solceller og fordelagtige støtteordninger har sendt etableringen af solcelleanlæg i vejret i Europa. Hele 132 % er solcelleindustrien vokset fra 2009 til 2010 ifølge den europæiske solcelleindustriforening EPIA, som i 2011 forventer 14.000 – 21.300 MW mere på markedet. Det skriver nyhedsbladet Dansk Energi. - Ja, pludselig kommer der rigtig meget sol ind på markedet. Vi har set et kraftigt prisfald på solceller, og flere lande har favorable støttesystemer, siger Stine Grenaa Jensen, chefkonsulent i Dansk Energi, ifølge Jyllands Posten til Dansk Energi. I Danmark er der installeret 8 MW solceller.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62805/solceller_overhaler_vindmoller?ref=newsletter&nls=fe77e201

Mangel på poweringeniører hæmmer dansk solcelle-vækst

Guld til naturgas, sølv til solceller og bronze til vindkraft: Når det handler om at etablere ny produktionskapacitet i Europa, så kommer gaskraft ind på en førsteplads med 15.600 MW i 2010. På en særdeles overraskende andenplads følger solenergi med 13.300 MW. Første på tredjepladsen følger vindkraft med 9.295 MW. Tallene blev fremlagt i går af generalsekretær Eleni Despotou fra den europæiske solcelleindustriforening EPIA på Christiansborg, hvor Dansk Solcelleforening, EnergiMidt, Danfoss, Tekniq og Solar City Copenhagen havde kaldt til konference. Ifølge Eleni Despotou fra EPIA var væksten i solcelleindustrien på 132 procent (!) fra 2009 til 2010. Globalt er der nu opstillet ca. 40.000 MW, og der er meget mere på vej. EPIA forventer et marked i år på mellem 14.000 og 21.300 MW. Ifølge EPIA vil det i 2015 være vokset til 43.000 MW. - Vi er kendt for pessimistiske fremskrivninger, lyder det beskedent fra Eleni Despotou. I Danmark er der indtil nu installeret 8 MW solceller, så inden for solenergi halser nationen langt efter en stribe europæiske lande, selv om vi med en solindstråling på 1.100-1.200 kWh/kvadratmeter er tæt på Tysklands 1.170-1.400 kWh/kvadratmeter ved 45 grader. I Tyskland blev der bl.a. takket være en attraktiv el-tarif og mange private penge installeret 7.400 MW alene i 2010. Danfoss Solar Inverters er det danske firma, der som underleverandør af en nøglekomponent til solcelleanlæg lever godt af det tyske marked. Det sønderjyske firma har 550 ansatte globalt og en omsætning, der er vokset fra 300 mio. kr. i 2009 til 1,2 mia. kr. i 2010. Ifølge adm. dir. Morten Buhl Sørensen satser Danfoss nu helhjertet på solenergi. - Alle analyser peger mod fortsat fantastisk vækst drevet af, at solceller bliver stadig mere konkurrencedygtige. År efter år tager vi ti procent eller mere af anlægsomkostningerne. Det her er en sikker fremtidig teknologi, siger Morten Buhl Sørensen og nævner, at USA's regering netop har lanceret et ambitiøst projekt, SunShot, ligesom Kina nu satser massivt på solenergi. Morten Buhl Sørensen opfordrer alle parter i Danmark til at være med til at skabe en positiv stemning, inden det er for sent. Det handler om at få unge til at læse til 'poweringeniører' og have et vist hjemmemarked, der kan anskueliggøre, hvad solceller er for noget. - Vi har en udfordring i form af arbejdskraft. Der mangler poweringeniører, så vi er allerede nu nødt til at søge uden for Danmark, siger Morten Buhl Sørensen fra Danfoss Solar Inverters, der har aktuelle planer om at etablere udviklingsfaciliteter i Nordamerika og Kina. Læs mere om danske solceller på www.solcelle.org og på www.energimidt.dk, om globale solceller på www.epia.org, om amerikansk solcelleforskning på www.energy.gov/news/10256.htm og Danfoss' produkter på www.danfoss.com/BusinessAreas/Solar+Energy/

Energistyrelsen stopper JI-projekter i Rusland

Energistyrelsen har besluttet at stoppe JI-projekter i Rusland. Beslutningen sker på grund af økonomisk usikkerhed og manglende garanti fra de russiske myndigheder om de kreditter, som den danske stat skal kunne hjemtage. [Læs mere](#)

Kilde: Dansk Energi

Nyhedsbladet Dansk Energi: Europa misser VE-mål

De 27 EU-lande har lovet hinanden at fordoble mængden af vedvarende energi i løbet af de næste ni år, men EU's mål om 20 procent VE i 2020 bliver næppe nået, vurderer chefkonsulent Stine Grenaa Jensen fra Dansk Energi. - Ifølge de enkelte landes planer, så bliver målet nået, men

forudsætningen er en ekstrem stor udbygning af elnettet, og det er urealistisk. Mange af planerne bygger også på for optimistiske forventninger til teknologierne, siger Stine Grenaa Jensen til Nyhedsbladet Dansk Energi. Over halvdelen af EU-målet skal nås ved hjælp af biomasse, og her kan det komme til at knibe med forsyningerne. Ikke alene skal der nemlig opføres mange nye energianlæg, men der skal også opbygges en logistik, der kan sikre en massiv import af træpiller, flis og andre former for biomasse. Vindkraft skal trække en anden betydelig del af læsset i forhold til VE-målet, men her viser de seneste tal tegn på afmatning på det europæiske marked. Sidste år var det på 9.300 MW, hvilket er lig med stagnation. Solceller derimod har været den helt store overraskelse i 2010 med et samlet salg i Europa på op mod 12.000 MW. - Ja, pludselig kommer der rigtig meget sol ind på markedet. Vi har set et kraftigt prisfald på solceller, og flere lande har favorable støttesystemer, siger Stine Grenaa Jensen, der har noteret sig, at ikke mindst Spanien, men også Storbritannien for nylig har bremset op og skåret i støtten til solenergi. Hendes forventning er imidlertid, at solceller fortsat vil vokse i de kommende år. EU har også et frivilligt mål om 20 procent forbedret energieffektivitet i 2020. Her tyder det foreløbig på, at medlemslandene samlet set kun når halvvejs. Stats- og regeringscheferne har ganske vist på deres forårstopmøde bekræftet målet, men det kniber fortsat – påpeger Stine Grenaa Jensen – med at få aktiveret de virkemidler, der kan bringe målet i hus. Jo ringere det går med energieffektiviteten, desto mere vedvarende energi skal der til for at dække målet.

Kilde: Dansk Energi

EU vil revidere energibeskatning

EU-Kommissionen ønsker at fremme energieffektiviteten og forbruget af mere miljøvenlige produkter samt undgå konkurrencefordrejninger på det indre marked, og har derfor fremlagt et forslag til revision af energibeskatningsdirektivet. Dansk Energi har fulgt processen frem til offentliggørelsen af direktivet med stor interesse, og er meget positive overfor en harmonisering af energibeskatningen i EU. "Fælles EU regler sikrer mere ens konkurrencevilkår for danske virksomheder frem for national enegang. Specielt er introduktionen af en generel CO₂-afgift i de dele af økonomien, som ikke er underlagt CO₂-kvotesystemet, interessant. Det er bønder, biler og boliger, som er akilleshælen i alle lande i forhold til at sikre en reduktion af CO₂-udslippet, og dette forslag er et skridt i den rigtige retning" udtaler Ulrich Bang, EU-chef i Dansk Energi. De nuværende energiafgifter vil blive opsplittet i to komponenter, som tilsammen vil bestemme den samlede afgiftssats for et produkt. De nye regler skal omstrukturere den måde, energiprodukterne beskattes på, således at de nuværende ubalancer fjernes, og der tages hensyn til produkternes CO₂-emissioner og energiindhold. Der indføres bl.a. en afgift på 20€ pr.t CO₂ i de ikke kvoteomfattede sektorer, hvilket svare til omkring 150 kr./tCO₂. Det reviderede direktiv vil træde i kraft fra 2013, mens der vil være overgangsperioder frem til 2023 for fuldstændige harmonisering af beskatningen af energiindhold. Så har industrien ifølge kommissionen tid til at tilpasse sig den nye beskatningsstruktur. "I Dansk Energi er vi nu i gang med at analysere konsekvenserne af kommissionens forslag, og ser bl.a. på hvordan forslaget kan understøtte Dansk Energis arbejde for en klimavenlig omstilling i EU til bl.a. mere vedvarende energi og øget energieffektivitet" afslutter Ulrich Bang. [Læs pressemeddelelsen](#) & [Se forslaget](#)

Kilde: Dansk Energi

Google investerer i verdens største vindmøllepark

Den multinationale koncern investerer mere end en halv milliard kroner i Shepherds Flat Wind Farm, der forventes at blive den største vindmøllepark i verden, når den står færdig. Google kaster sig atter over vindmølleindustrien med en investering på \$100 mio. (524 mio. kr.). Det sker i den amerikanske stat Oregon og parken Shepherds Flat Wind Farm, der forventes at blive den største vindmøllepark i verden, når den står færdig i 2012. Google er dog ikke den eneste investor i projektet, hvor også Sumitomo Corp. of America, der er et datterselskab af Japans Sumitomo Corporation, og Tyr Energy, der er et datterselskab af det japanske selskab Itochu Corp deltager. Til sammen smider de tre selskaber over 2,6 mia. kr. Ifølge Google er vindmølleparken beregnet til at producere 845 megawatt energi, hvilket skulle være nok til at forsyne mere end 235.000 boliger. Desuden er det beregnet, at parken vil bespare Oregon for over 80 mio. kr. årligt. Shepherds Flat Wind Farm ejes af Caithness Energy, som for alvor begyndte på opførslen i 2009 efter syv års grundig planlægning. Med investeringen har Google nu i alt brugt \$350 mio. (1,8 mia. kr.) på

investeringer i vindmølleenergi.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62963/google_investerer_i_verdens_storste_vindmøllepark?ref=newsletter&nls=fe77e201

FN-repræsentant: Økologi er vejen frem

"Økologisk landbrug kan - hvis det bliver drevet rigtigt - indenfor 10 år fordoble produktionen af fødevarer i hele regioner, samtidig med økologien dæmper klimaforandringerne og formindsker fattigdom i landområder." Sådan skriver FN's særlige rapportør for retten til mad, Olivier de Schutter, i præsentationen af en rapport om økologi, som han udgav i marts 2011

Læs mere: <http://www.okologi.dk/baeredygtigt-forbrug/hvorfor-oekologi/gode-grunde-til-at-vaelge-oekologi/10-godt-for-fattige-boender-i-ulande.aspx>

NYHEDER – KLIMA - DANMARK

Befolkningen ønsker hurtigere grøn omstilling

Det viser en meningsmåling foretaget af Epinion for Det Økologiske Råd. Resultatet, som bl.a. er omtalt i Jyllands-Posten d. 4. april, viser at et flertal i befolkningen ønsker at Folketinget øger ambitionsniveauet for den klima- og energipolitiske indsats. Ifølge målingen siger 64 pct. ja til bompunge i København, mens 63 pct. mener, at elbiler skal dække 10 pct. af bilparken i 2020. 54 pct. mener at regeringens målsætning om at reducere energi-forbruget med 4 pct. i 2020 bør hæves markant, mens kun 9 pct. er imod.

Lavere rente til grønne projekter

Energistyrelsen meddeler at man snart vil sænke kalkulationsrenten, som har afgørende betydning for samfundsøkonomien i grønne projekter. En sænkning af kalkulationsrenten åbner op for flere solfangeranlæg ved fjernvarmeværkerne. Finansministeren har udtalt, at det er muligt at anvende en rentesats på 5 % i udregning af samfundsøkonomien i grønne projekter så som solanlæg. På den baggrund vil Energistyrelsen nu sænke kalkulationsrenten fra de nuværende 6 % til 5 %, og dermed åbne op for gennemførelse af flere grønne energiprojekter rundt om i landet: - Vi har aldrig tidligere fået nogen officiel melding om en nedsættelse af diskonteringsrenten, og derfor har vi heller ikke ment, at vi kunne ændre på beregningsvejledningen, som er fra 1999. Med finansministerens udtalelser i Folketingssalen om de 5 procent mener vi, at der foreligger en officiel udmelding, siger Claus Andersen til ing.dk. Sænkningen af kalkulationsrenten betyder, at flere igangværende og planlagte projekter med f.eks. solfangeranlæg på landets fjernvarmeværker nu bliver rentable samfundsøkonomisk. Dermed reduceres naturgasselskabernes mulighed for at klage over netop samfundsøkonomien i sådanne projekter. Renten skal dog længere ned, hvis man spørger hos værkernes brancheorganisation, Dansk Fjernvarme: - Renten skal længere ned, hvis der er et reelt politisk ønske om at understøtte omlægningen til langsigtede, samfundsøkonomisk rentable fjernvarmeprojekter, siger Torben Øllegaard, pressechef ved Dansk Fjernvarme.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62363/lavere_rente_til_gronne_projekter?ref=newsletter&nls=fe77e201

Konkurrencepakke indfører markedsregulering for affaldsforbrænding

Økonomi- og erhvervsminister Brian Mikkelsens (K) aftale med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Kristendemokraterne om konkurrencepakken indeholder to energipolitiske initiativer. S, SF og R er ikke part i aftalen, og den er indgået umiddelbart før det første møde i morgen onsdag i energiforligskredsen om "Energistrategi 2050". For det første skal hvile-i-sig-selv-princippet afskaffes for affaldsforbrændingsanlæg. Dernæst giver konkurrencepartierne grønt lys til at lade systemansvarsselskabet Energinet.dk undersøge, om flere udlandsforbindelser ville styrke el- og gaskonkurrencen ud over kablerne til en eventuel havvindmøllepark på Kriegers Flak. Dette vindkraftanlæg indgår i energiforhandlingerne, og derfor tages der forbehold, selv om kun DF er vrangvillig over for projektet. Aftalens punkt angående mere konkurrence om affaldsforbrænding lyder: "Affaldsforbrændingsanlæg selskabsgøres og hvile-i-sig-selv-princippet erstattes med en markedsbaseret regulering. Samtidig ophæves den statslige godkendelse af affaldsgrundlaget. Den kommunale anvisningsret for erhvervsaffald til forbrænding ophæves, så virksomhederne frit kan vælge anlæg. Kommunerne har fortsat ansvaret for, at husholdningsaffald indsamles og behandles, men der indføres kommunal udbudspligt for husholdningsaffald til forbrænding, så det konkurrenceudsættes. For at give mulighed for tilpasning til den nye regulering kan der i en

overgangsperiode på op til 5 år gives mulighed for, at kommunalt ejede forbrændingsanlæg, der er vanskeligt stillet, kan tiltrække husholdningsaffald fra ejerkommunerne uden udbud. For disse anlæg kontrolleres det, at alt affald til anlægget forbrændes til samme pris, hvile-i-sig-selv-prisen." Aftalens punkt vedrørende mere konkurrence energisektoren lyder: "Såfremt der træffes beslutning om regeringens forslag om opførelse af en havmøllepark på Kriegers Flak, etableres en ny international eludvekslingskapacitet i tilknytning hertil. Desuden vil regeringen sammen med Energinet.dk analysere, om det vil styrke konkurrencen på el- og naturgasmarkedet at fremrykke etableringen af nye transmissionsforbindelser til udlandet. Desuden udarbejdes en strategi for udbredelse af smart grids i Danmark, herunder afdækning af investeringsbehov og finansieringsmodel. Initiativerne skal bl.a. ses i sammenhæng med arbejdet i det af klima- og energiministeren nedsatte Smart Grid netværk." [Se aftalen](#)
Kilde: Dansk Energi

Nyt studie: Danmarks grønne vækst er unik

- Danmarks grønne succes skyldes historisk forspring indenfor klima- og energiløsninger
- Grønne løsninger kan skabe vækst og vil ikke skade økonomien
- Verdens førende forskere råder politikerne til at være varsomme med at love grønne jobs og vækst

Danmark tilhører en lille, eksklusiv klub af lande, der har formået at skabe både arbejdspladser og økonomisk vækst gennem grønne løsninger - og det skal vi være glade for. Andre lande kan nemlig ikke umiddelbart gentage succes'en - og hvis de prøver kan det udløse en global grøn handelskrig. Det viser et nyt studie, som offentliggøres i dag af Green Growth Leaders, et samarbejde grundlagt af DONG Energy, Realdania, Københavns kommune og Mandag Morgen. Miljø- og energiløsninger udgør ca. 13 % af Danmarks eksport og beskæftiger 110.000 danskere, men alle lande kan ikke eksportere sig til grøn vækst, påpeger studiet, der er udført af verdens førende forskere på Berkeley-universitetet i Californien. Lande som Danmark, Korea, Tyskland og Kina profiterer af at være "first movers" på verdensmarkedet for klimaløsninger, som er stort og voksende. Med stor politisk opbakning, statsstøtte og massive investeringer i forskning og udvikling i ryggen har Danmark udkonkurreret andre lande, men jo flere lande, der forsøger det samme, jo sværere bliver det at skabe vækst. "Det vil være svært at overføre de danske og tyske grønne eksport-successer til andre lande", siger professor John Zysman, der står bag studiet. "Shaping the Green Growth Economy" offentliggøres i forbindelse med et møde i dag på Københavns Universitet, hvor Green Growth Leaders har samlet 35 af verdens førende eksperter i grøn vækst. Overordnet konkluderer studiet, at det er muligt at skabe vækst gennem grønne investeringer og politikker, og at klimatiltag ikke skader økonomien, men forskerne advarer om at "grønne vækst-argumenter skal behandles med varsomhed". Studiet anbefaler politikere at fokusere på de økonomiske muligheder som skabes, når det globale energisystem omlægges til et intelligent, grænseoverskridende fossilfrit netværk. Det har "stærkt vækstpotentiale", siger forskerne, fordi det på linie med jernbanen i 1800-tallet og skabelsen af internettet i vore dage giver grobund for nye teknologier og innovation. [Læs studiet](#)
Kilde: Dansk Energi

Energistyrelsen offentliggør basisfremskrivning 2011

Sparemål for 2020 er allerede nået, men CO2-reduktion er for lille i basisfremskrivning

Bruttoenergiforbruget falder hurtigere end aftalt i den energipolitiske aftale fra 2008, fremgår det af Energistyrelsens basisfremskrivning, som dumper ned ved begyndelsen af forhandlingerne om et nyt, flerårigt energiforlig fra og med 2012. Energistyrelsen venter en reduktion på over 7 procent i år i forhold til 2006, mens det aftalte mål er 2 procent. Målet i 2020 er 4 procent reduktion, og her siger beregningerne 5 procent med de indlagte forudsætninger. Samtidig vil Danmark overopfylde Kyoto-målsætningen om en CO2-udledning på højst 54,8 millioner ton årligt i 2008-12 eller 21 procent mindre end i 1990. Her siger fremskrivningen ekstra 0,8 mio. ton CO2-ækvivalenter årligt. I april 2010 regnedes med et overskud på 0,6 mio. ton, så der er skabt yderligere luft. På dette felt ebber overopfyldelsen ud midt i det nuværende årti. I den næste periode 2013-2020 er EU-kravet til Danmark en reduktion på 20 procent i 2020 i forhold til 2005. Imidlertid ventes en reduktion på kun 9 procent i 2020 svarende til en manko på 3,9 mio. ton CO2.

Vedvarende energis andel af bruttoenergiforbruget runder 20 procent i år og kommer op på 28 procent i 2020 med allerede besluttede initiativer, så der mangler blot nye initiativer for yderligere

mindst to procentpoint for at nå over 30 procent. Derimod kniber det med transportsektoren, hvor VE-andelen siger 6 procent, mens EU's krav er 10 procent. Energistyrelsen regner med en stigning i CO2-kvotepriisen fra 113,40 kr./ton i år til 172,10 kr./t i 2015 og 212,80 kr./t i 2020. [Læs mere](#)
Kilde: Dansk Energi

Randers som førende VE-kommune

Nye energiregnskaber viser, at der i flere kommuner og regioner ikke er fart nok på til at nå målet om 50 procent vedvarende energi i 2025. Det er der i Randers. 41 procent vedvarende energi gør Randers til en af de førende VE-kommuner. Randers har lagt sig i front. Kommunen ligger langt over landsgennemsnittet på 17 procent vedvarende energi. Målene om reduceret CO2-udledning og mere vedvarende energi skal nås ved at fyre mindre med kul i kraftværkerne, opstille flere vindmøller og bruge mere biogas til erstatning for naturgassen. Derudover skal skrotning af oliefyr bidrage til omstillingen. Energiregnskaberne viser, at størstedelen af den vedvarende energi kommer fra biomasse, hovedsagelig i den centrale varmforsyning. At Randers har så stort et forspring inden for vedvarende energi, skyldes blandt andet kraftvarmeværket på Randers havn, som er et af de få næsten CO2-neutrale kraftvarmeværker i landet. I dag fyres der her med biomasse i stedet for kul. Jesper S. Sahl, som er direktør for Verdo Varme og dermed ansvarlig for, at borgerne i Randers får leveret miljørigtig varme, forklarer: - Mens større byer som Århus, København og Aalborg halter bagud, så har Randers næsten opnået klimaministeriets nye mål om CO2-neutral varme. Og det er vi da stolte af. Verdo er jo med til, at gøre Randers kommune til en af de førende VE-kommuner. Hos Verdo producerer vi grøn og vedvarende energi ved at fyre med biobrændsel.

Kilde: Dansk Energi

Ei-selskaber klar til at betale energirenoveringer

Energiselskaberne er flere steder klar til at 'købe' boligejernes energibesparelser. På den måde kan de få tilskud til energirenoveringer så som isolering eller at skifte til energiruder. Ud over besparelser på varmeregningen og CO2-besparelser giver energirenoveringer også bedre indeklima. Det kan være efterisolering i boligen eller udskiftning af døre og vinduer til mere energivenlige varianter. For mange kan det også betale sig at ændre varmekilde fra oliefyr til f.eks. jord- eller solvarme. Mange boligejere er dog ikke er klar over, at rigtig mange energiselskaber klar til at yde et tilskud, når boligen skal energirenoveres. - Det er ærgerligt, at der ikke er flere boligejere, der er klar over denne mulighed. Mange steder fiser varmen ud af boligerne, for slet ikke at tale om de gavnlige virkninger energiforbedringer har for klimaet. Energiselskabernes tiltag er en alletiders chance for at gøre noget ved problemet, siger Martin Borgstrøm, der er direktør for Energihjem.dk. Energiselskaberne er forpligtede til at deltage i Danmarks nedbringelse af CO2-udslippet. Hvor boligejere kan dokumentere, at renoveringer giver energibesparelser kan energiselskaberne 'købe' besparelsen. Således betaler energiselskabet altså for at boligejerne sparer på energien. For at modtage tilskud til energirenoveringer skal der være givet tilsagn inden byggeprojektet påbegyndes, da der ikke udbetales tilskud på efterbetaling. Tilskuddet er typisk en fast pris pr sparet kWh på et år. En energiforbedring på eks. 5000 kWh om året, vil du typisk kunne opnå et tilskud på ca. 1000-2000 kr.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62752/elselskaber_klar_til_at_betale_energirenoveringer?ref=newsletter&nls=fe77e201

25 millioner til energiinvesteringer i Frederikssund

Økonomi og klima går hånd i hånd i Frederikssund Kommunes investeringsplan for energieffektivisering af kommunale bygninger. Frederikssund investerer 25 millioner i energiforbedringer de kommende år. Energiinvesteringer på knap 25 mio. kr. vil give Frederikssund Kommune nettobesparelser på næsten det dobbelte. Til gavn for både kommunens økonomi og miljøet. Det er kernen i en investeringsplan, som omfatter 300 større og mindre energibesparende ændringer i kommunens bygninger. Det skriver Hillerødposten. Investeringsplanen skal finansieres via lån, men selv når afdrag modregnes besparelserne er resultatet en nettobesparelse på om mod 40 mio. kr. over 25 år. Alt tyder på et solidt politisk flertal bag planen. flertal Teknik-, Miljø- og Erhvervsudvalget har anbefalet, at kommunen låner de krævede 24,6 mio. kr. på fordelagtige vilkår. Derefter er det nødvendigt med en tillægsbevilling for kunne indlede arbejdet med energiforbedringerne. Godkendes låntagningen betyder det, at belysning i skoler, haller og institutioner skal skiftes. Prisen er 10 mio. kr. og den årlige besparelse

er 1,67 mio. kr. Midlerne anvendes også til en energipulje, som sikrer energieffektive løsninger, når der udføres vedligeholdelsesarbejde på kommunale bygninger. Investeringer lyder på 3,5 mio. kr. og der ventes en årlig besparelse på 800.000 kr.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62418/25_millioner_til_energiinvesteringer_i_frederikssund?ref=newsletter&nls=fe77e201

Nyt værktøj skal sænke bygningers CO2-aftryk

Oftest overstiger CO2-aftrykket byggematerialerne den efterfølgende drift. Derfor har Cowi udviklet et nyt værktøj, som netop nu testes ved et byggeri i København. I takt med, at lovkrav og regler har været med til at sænke energiforbruget for driften ved både nybyggeri og renovering, udgør CO2-aftrykket fra selve byggematerialerne ofte mere end halvdelen af byggeriets totale CO2-forbrug.

Det vurderer Morten Buus, der har været med til at udvikle et nyt værktøj, som allerede på skitseplan kan beregne, hvor stor klimabelastningen er fra et byggeri i selve byggeprocessen:

- Krav til energioptimering i byggeriet har haft så stor virkning, at det ikke længere giver så meget mening kun at koncentrere sig om driften – som primært er forbrug af varme og el. Derimod er der meget mere at hente ved at se på, hvilke materialer og typer af konstruktioner man bruger, fortæller han. Cowi har derfor udviklet en såkaldt CO2-beregner, der løbende kan beregne CO2-aftrykket for et byggeri både i den tidlige designfase og under selve projekteringen.

Virksomheden afprøver i øjeblikket sit nye værktøj på et nybyggeri ved Langelinie i København.

Byggeriet er et klimavenligt kontorhus, hvor Cowi står for at projektere alle ingeniørydelserne:

- Ved at bruge CO2-beregneren har vi fået øje på, at op mod halvdelen af CO2-emissionen stammer fra en planlagt parkeringskælder, som blandt andet er nødvendig på grund af myndighedskrav til antallet af parkeringspladser i området. En sådan kælder skal anlægges med en særlig type beton, der kan modstå det aggressive miljø tæt ved Øresund, og som kræver meget energi at fremstille. Men da vi nok ikke kan bruge en mere klimavenlig beton, kan vi fx se på, om vi kan slanke nogle af konstruktionerne, så det totale forbrug af beton minimeres, forklarer Morten Buus. Ifølge Morten Buus har det været lidt af en øjenåbner at få synliggjort CO2-belastningen, og ofte kan selv helt små detaljer gøre en forskel: - For eksempel kan man spare betydelige mængder CO2 ved at vælge røde mursten frem for gule, da de gule skal brænde ved en højere temperatur under fremstillingen og dermed forbruger mere energi, fortæller Morten Buus, som dog samtidig understreger, at man ikke alene kan vælge materialer ud fra CO2-aftrykket: - Man skal også tage hensyn til funktion, holdbarhed og andre miljøforhold som eksempelvis indhold af giftige stoffer og påvirkning af vandmiljøet, siger han. Cowi deltager i øjeblikket i et udviklingsprojekt, der ledes af InnoBYG under Teknologisk Institut. Projektet går ud på at udvikle en model, der i stil med Cowis eget værktøj skal fastlægge den totale CO2-belastning i et byggeri

http://www.building-supply.dk/article/view/62539/nyt_vaerktoej_skal_saenke_bygningers_co2aftryk?ref=newsletter&nls=fe77e201&h=12

CO2-lager i Nordjylland droppet

Klima- og energiminister Lykke Friis (V) har skrinlagt den planlagte og omstridte CO2-lagring nær Aabybro. Dødsannoncer over byens 5.023 indbyggere i den lokale avis, en hjemmeside og en underskriftindsamling på nettet er blandt de virkemidler, borgerne i den nordjyske by den seneste tid har taget i brug for at stoppe planerne om et CO2-lager tæt på byen. Og de mange protester har tilsyneladende haft en effekt. - Jeg har vendt problemstillingen med mine europæiske kollegaer, og når de siger, at de ikke benytter sig af CO2-lagring på land, så gør det indtryk. Men det gør også indtryk, når man taler med beboere, som frygter de her projekter. Og der er jo ikke nogen grund til, at de ligger vågne om natten, så derfor lægger vi planerne i skuffen, siger Klima- og energiminister Lykke Friis (V) ifølge Nordjyske. Dermed må energiselskabet Vattenfall, der var hovedarkitekter bag projektet, tilbage til tegnebrættet og finde på en ny måde at opmagasinere affaldet på, imens Lykke Friis erklærer sig åben over for CO2-lagring i havundergrunden.

- Det har man langt flere erfaringer med, og så ligger det også i selve konstruktionen, at det er langt ude på havet, så der er ikke nogen naboer, der bliver berørt af det, siger hun.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62081/co2lager_i_nordjylland_droppet

Geotermisk varme tættere på i Tønder

Tønder Fjernvarme er så langt fremme med planerne for udnyttelse af geotermisk varme ved byen, at der nu er indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling for at få grønt lys til det videre arbejde. Meget tyder på, at der er basis for at udvinde jordvarme til fjernvarme i Tønder.

Fjernvarmeselskabet ønsker nu medlemmernes accept, så der kan arbejdes videre med

projektplanerne for udnyttelse af den geotermiske varme. Derfor er indkaldt til ekstraordinær generalforsamling i Tønder Fjernvarme d. 10 maj. Der skal der træffes beslutning om igangsættelse af projektarbejde og indhentning af tilbud på borearbejde, kommunale godkendelser, godkendelsesprocedurer i Energistyrelsen o.l. GEUS har analyseret relevant data og er kommet frem til, at de nødvendige geotermiske ressourcer. Sandsynligvis er til rådighed, og at temperaturniveauet er så højt, at det kan anvendes til fjernvarme. Da Dong har tilbageleveret koncessioner, kan en eventuel boring placeres i et industriområde i den sydlige ende af Tønder. Dermed kommer det tættere på byens fjernvarmenet og bliver lettere tilgængeligt i anlægsfasen. Selve boringen og bygning af pumpehus vil efter projektplanen foregå mellem februar 2012 og februar 2013. Ifølge projektplanen kan det geotermiske anlæg tages i brug fra april 2013.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62973/geotermisk_varme_taettere_pa_i_tonder?ref=newsletter&nls=fe77e201

Tjek af energimærkning giver flere ordrer

Håndværkere har mulighed for både at se en bygnings nuværende tilstand og muligheder for energiforbedringer. Dermed kan håndværkere bedre rådgive kunderne. Bygningers energimærke viser både hvad en bygnings energitilstand er, og hvilke muligheder der er for energiforbedres, således, at håndværkere bedre kan rådgive kunder og få flere ordrer. - Energimærket viser ikke kun bygningens nuværende tilstand. Hvis det betaler sig at forbedre, er der også konkrete forslag til, hvad der kan gøres. Håndværkere og installatører kan altså se, hvordan kunden kan spare energi. Det kan selvfølgelig give flere ordrer, men det gavner også kunden, som får en lavere varmeregning, siger projektleder i Go' Energi, Jesper Ditlefsen. Det er lovpligtigt at energimærke i forbindelse med salg og udleje af bygninger. Og det er nemt at finde mærkningsrapporterne. Der findes i dag rapporter på ca. 250.000 ejendomme i Danmark. Et af de firmaer, der aktivt bruger energimærkerne, er Hundstrup & Hornemann Byggeri på Sydfyn. De arbejder især for private og har både murere, malere, tømrere og kloakarbejdere. - Når en kunde ringer, spørger vi, om bygningen er energimærket. Hvis svaret er ja, tager vi afsæt i rapporten. Vi sætter os simpelthen ned med kunden og gennemgår, hvad der kunne være en god idé at gøre, siger partner Lars Erik Hornemann. Han forklarer også, at fremgangsmåden har givet bonus på bundlinjen, med flere opgaver, end kunden først havde forestillet sig. En undersøgelse fra Go' Energi viser, at ca. 30 % af håndværkere og installatører ikke kender til energimærkning af bygninger. Og ca. 40 % bruger aldrig et energimærke, selvom kunden har rapporten. Det vil ændre sig, mener Jesper Ditlefsen fra Go' Energi. - Flere og flere opdager, at energimærket kan gøre noget af arbejdet for dem. Det gælder både håndværkere og andre i byggebranchen. Samtidig vokser kundernes interesse for energiforbedring, ikke mindst når energipriserne stiger, som de gør i øjeblikket. Det tyder alt sammen på, at energimærker vil spille en større rolle i de kommende år, siger Jesper Ditlefsen. Energimærket angiver en bygnings energieffektivitet på en skala fra A-G, hvor A er bedst og G dårligst. Mærkningsrapporten beskriver også husets komponenter, og der er forslag til energiforbedringer, hvis det kan betale sig at gøre noget. Find energimærke for erhvervsbygninger og offentlige bygninger med Energihjælpen. I dag er der indberettet ca. 250.000 energimærker for ejendomme i Danmark: - 196.000 enfamiliehuse; - 23.000 flerfamiliehuse/boligejendomme; - 13.000 sommerhuse; - 20.000 erhvervsjendomme og offentlige bygninger

http://www.energy-supply.dk/article/view/62880/tjek_af_energimaerkning_giver_flere_ordrer?ref=newsletter&nls=fe77e201

Danske firmaer skal udbrede elbilen i Europa

7 danske aktører deltager i et projekt, som skal sikre masseudrulning af elbiler i Europa. Udveksling af erfaring om standarder skal gøre det problemfrit at benytte elbiler på tværs af grænser. Green eMotion er navnet på projektet, som skal udbrede elbiler i EU. 42 internationale partnere fra bilindustrien, energisektoren, kommuner, universiteter, forskningsinstitutioner og teknologiske institutter, herunder Dansk Energi, Danmarks Tekniske Universitet og Business Center Bornholm, samt Better Place Danmark, er med i projektet. - Det har været et langt og sejt træk at få regionen med i projektet, og den stærke positionering har kun været muligt, fordi vi helt fra starten har stået samlet om ét stærkt skandinavisk mandat. Vi er glade for den tillid, vi har oplevet og glæder os nu til at komme i gang, siger Lars Overgaard, Teknologisk Institut og Transportens Innovationsnetværk, som har koordineret den skandinaviske involvering i Green eMotion. Det overordnede mål for Green eMotion er at udvikle og demonstrere brugervenlige, standardiserede og forretningsmæssigt skalérbare tekniske løsninger, som skal gøre elbilen anvendelig inden for hele EU på tværs af lande, regioner og kommuner. Projekterne omfatter

blandt andet forsøg med roaming og standardiseringer, men også forskning og udvikling af IT som muliggør dynamiske løsninger på tværs af lande og operatører. Et af formålene med Green eMotion er at drage erfaringer inden for udviklingen af standarder på tværs af operatører, producenter og ikke mindst landegrænser. En af udfordringerne er dermed at skabe simple løsninger, så elbilisterne problemfrit kan benytte sig af ladestander på tværs af udbydere og landegrænser. Begrebet kaldes roaming og kendes fra mobiltelefonoperatørerne i dag. Green eMotion påbegyndte i marts måned og strækker sig over 4 år. Projektets overordnede budget er på 41,8 mio. euro, hvoraf EU støtter de 24,2 mio. euro.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62274/danske_firmaer_skal_udbrede_elbilen_i_europa?ref=newsletter&nls=fe77e201

Elbiler klarer 9 af 10 køreture

Ifølge ny svensk rapport kan elbiler klare langt de fleste af en almindelig families køreture. 9 af 10 køreture i svenske familieebiler er på under 30 km., og dermed kan elbiler med en levetid til 50 km. sagtens dække det daglige behov. Elbiler kan sagtens klare det daglige kørselsbehov – også for familier med børn. Det fremgår af Vattenfalls rapport "Att köra en laddhybrid", som er blandt de hidtil grundigste af sin slags. Energiproducenten har ladet 30 svenske familier skifte den benzindrevne bil ud med en elbil, og forsøget har vist, at 9 af 10 ture foretaget af familierne har været på under 30 km. længde. Og da den testede bil – en Volvo V60 Plug-in Hybrid, som kommer på markedet næste år – har en rækkevidde på 50 km., har det i langt de fleste tilfælde altså ikke været noget problem. Faktisk har det vist sig, at opladningsstationer i hjemmet og på arbejdspladsen har været rigeligt til at holde elbilen kørende for de fleste. Således har 59 procent af opladningerne fundet sted i hjemmet, mens 25 procent er foregået ved arbejdspladsen.

- Resultatet viser, at opladningsmuligheder i hjemmet og på arbejdspladsen er tilstrækkeligt for at dække det daglige kørselsbehov som at køre på arbejde, hente og bringe børn, handle ind og så videre. Så behovet for at udvide infrastrukturen til opladning af elbiler er begrænset. Frem for alt viser forsøget, at elbilen helt kan udfylde den konventionelle bils rolle samtidig med, at el erstatter stadig flere af de fossile brændstoffer, konkluderer Johan Tollin, Vattenfalls projektleder for elbil-samarbejdet med Volvo.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62332/elbiler_klarer_9_af_10_koreturere?ref=newsletter&nls=fe77e201

Kvik opladning af elbiler i København

Nu kan det lade sig gøre at lade en elbil op på ca. 20 minutter fra en ladestander opstillet på Landgreven tæt på Kongens Nytorv i København. Elbilselskabet ChoosEV har opstillet et kvik-ladesystem, der er udviklet af ABB på en fabrik i New Zealand. Per Rømer Kofod, der er segmentchef for Smart Grid i ABB, oplyser, at anlægget i Danmark er det første, der er solgt på kommercielle vilkår. Endnu er der tale om en prototype, men inden for 12 måneder vil lettere justerede kvik-ladestationer kunne købes på det frie marked til en endnu ukendt pris. Opladning af elbiler kan snildt tage det meste af en nat, så en opladning på blot 20 minutter er et markant skridt i den rigtige retning. Ifølge Per Rømer Kofod afhænger en endnu hurtigere opladning af, om bil- og batterifabrikkerne finder nye løsninger. Flaskehalsen ligger ikke på opladesiden, men i bilerne, fastslår han. Kvik-ladestationen på Landgreven kan sætte strøm på elbil-trillingerne Mitsubishi iMiev, Peugeot iOn og Citroën C-Zero, der teknologisk ligner hinanden. Også Europas bedste bil sidste år (kåret af motorjournalister), elbilen Nissan Leaf, kan tanke kilowatttimer, men det kan den elektrisk drevne sportsvogn Tesla ikke. Endnu forestår der altså at stykke internationalt standardiseringsarbejde, som også klima- og energiminister Lykke Friis (V) påpegede, da hun tirsdag eftermiddag i silende regn satte strøm på anlæggets første kunde. Adm. dir. Henrik Isaksen fra ChoosEV regner med, at der inden for 3-4 år vil være ca. 75 kvik-ladestationer og 5.000 almindelige ladestationer i Danmark. De fleste elbil-ejere vil tanke strøm enten hjemme i carporten eller på jobbet, lyder forventningen. Københavns miljøborgmester Bo Asmus Kjeldgaard (SF) var også med til indvielsen, og han fastslog, at 'det er en helt fantastisk dag' for den danske hovedstad. Ifølge Bo Asmus Kjeldgaard er kvik-ladestationen 'et kvantespring', og han lover fortsat opbakning fra Københavns Kommune til elbiler – for eksempel ved at stille parkeringspladser til rådighed. Netop i disse dage skal en klimatænke/handletank komme med bud på, hvordan København kan få sine første 500 elbiler. Det er et led i bestræbelserne på at blive en CO2-neutral hovedstad i 2025, oplyste borgmesteren. Strømmen til kvik-ladestationen i København kommer via DONG Energys net fra SEAS-NVE, der leverer CO2-neutral el under mærket 'global energi'. Med den rappe ladestation i København får bl.a. deltagere i projektet 'test en elbil' større radius.

Læs mere på [ChoosEV](#), [Test en elbil](#) og [ABB](#)

Verdens næststørste solvarmeanlæg i Vojens

Fra næste år opvarmes tusindvis af hjem i Vojens af solenergi. Byggeriet af det 50 millioner dyre solvarmeanlæg ventes at være tilendebragt til efteråret. Byggeriet af verdens næststørste solvarmeanlæg går snart i gang ved Vojens Fjernvarme. Prisen for det 17.000 m² store anlæg ventes at blive 50-55 mio. kr., og projektet ventes at være færdigt i september eller oktober. Det skriver Jyske Vestkysten ifølge fjernvarmen.dk. Det eneste der mangler, før skovlen kommer i jorden er den endelige byggetilladelse. Den ventes at være i hus, så byggeriet af anlægget, der kommer til at ligge på grænsen mellem Vojens og Skrydstrup, kan begynde i maj måned. Solvarmeanlægget bliver ikke det eneste, som skal bygges. Vojens Fjernvarme skal samtidig have nye administrationsbygning, som også bliver forsynet med solceller. Den nyeste teknologi vil blive brugt i solvarmeanlægget, da det er meningen, at det skal anvendes som demonstrationsanlæg. http://www.energy-supply.dk/article/view/62735/verdens_næststørste_solvarmeanlaeg_i_vojens?ref=newsletter&nls=fe77e201

Største vindudbygning i 8 år

I 2010 blev der installeret 362 MW i Danmark, hvoraf 157 MW var på land. Det er en stigning på 40 % i forhold til året før og samtidig det højeste antal i 8 år. Jan Hylleberg, adm. direktør i Vindmølleindustrien, glæder sig over udbygningen af vindmøller. En ny opgørelse viser, at der i 2010 for alvor er ved at komme fart over udbygningen med vindmøller i Danmark. - Vi var godt klar over, at aktiviteten ude i kommunerne var høj i 2010 og at den fortsat er det. Men derfor er der alligevel alt god grund til at glæde sig over, at de fleste kommuner tager deres ansvar med at planlægge for vindmøller alvorligt. Det er der også behov for, hvis vi skal indfri regeringens målsætning for 2020, siger Jan Hylleberg adm. direktør i Vindmølleindustrien. Mens antallet af MW er steget i 2010 er antallet af vindmøller faldet. Det skyldes, at en lang række af de ældre møller skiftes ud med nye vindmøller. I alt blev der installeret 60 nye møller i 2010, medens der blev pillet 232 ældre møller ned. - Vi ser, at der sker en naturlig sanering af landskabet, hvor de mange ældre møller bliver skiftet ud med moderne, mere effektive møller. Det er vejen frem, siger Jan Hylleberg, der tilføjer, at en analyse vil det være muligt at fordoble effekten af vindkraft i 2020 med 1.500 færre møller. De 154,9 MW på land blev installeret i i alt 11 kommuner: Ringkøbing-Skjern, Vesthimmerland, Aabenraa, Holstebro, Lemvig, Rebild, Kerteminde, Jammerbugt, Langeland, Næstved og Allerød. Derudover blev der installeret i alt 207 MW på havet. http://www.energy-supply.dk/article/view/62740/største_vindudbygning_i_8_ar?ref=newsletter&nls=fe77e201

Vindsucces afhænger af kommunerne

Privat interesse og investorer til vindmølleprojekter er der nok af. Om projekterne bliver en succes eller ej afhænger af kommunal velvilje. I 2010 blev der sat vindmøller med en kapacitet på 157 MW op i 11 danske kommuner. Et af de firmaer, som har et godt samarbejde med landets kommuner er Eurowind, som udvikler vindmølleprojekter. - Jeg synes, der har været en fin proces med at udlægge områder og gennemgå kommunernes arealer for at finde ud af, hvor meget vindkraft der er potentiale for. Der har vi haft et rigtigt godt samarbejde med flere af kommunerne, hvor de mange gange er gået forrest. Andre gange har vi hjulpet dem med at screene og fundet områder, som de selv havde overset, siger Søren Rasmussen, partner i Eurowind til Vindmølleindustrien. I 2010 afslutte firmaet 4 projekter, og har over 20 projekter i gang. Søren Rasmussen melder om stor vilje blandt naboer og andre i lokalområdet til at investere i nye projekter. Mens han i starten fandt køberetsordningen, som pålægger firmaet at sælge 20 % af et nyt vindmølleprojekt uden at få noget for det, så har han nu vænnet sig til tanken og mener i dag, at ordningen er med til at forankre projektet lokalt: - Hvis vi bare gør lidt ud af at informere og holde borgermøder, så oplever vi en enorm interesse. De steder, hvor vi kører en god proces, oplever vi også pæne overtegninger. Både lokalt og i resten af kommunen, siger Søren Rasmussen. Han mener til gengæld, at kommunen har en væsentlig andel i om et projekts succes. Kommunernes engagement i hele projektet og så tidligt som muligt bidrager til at informere lokalsamfundet og hjælpe projekterne på vej. Eurowind har i øjeblikket et projekt kørende, som forvaltningen har indstillet projektet uden anmærkninger. Undervejs har byrådet dog indført en særregel om, at der fremover skal være 800 meter til bymæssig bebyggelse mod tidligere 500 meter. Det frustrerer Søren Rasmussen. - Så døde det projekt. Det betyder, at sådan nogle som os bliver lidt varsomme med, hvor vi går ind og smider halvanden million kr. i en VVM-undersøgelse, når kommunen, efter

de har udlagt et område og fortalt os, at det er de her kriterier, I skal arbejde med, så bare laver dem om, siger Søren Rasmussen.

http://www.energy-supply.dk/article/view/62745/vindsucces_afhaenger_af_kommunerne?ref=newsletter&nls=fe77e201

Skabelsen af en Cradle to Cradle byggevejledning med støtte fra Realdania.

Indtil nu har bæredygtigt byggeri mest haft fokus på at bygge med så lavt et resource- og energiforbrug som muligt. Men der findes også en anden tilgang til bæredygtigt byggeri, hvor det handler om at bygningen skal indgå positivt i resource- og energikredsløbet og være med til at skabe genbrug, forædling og energi. Her er fokus altså på hvordan en bygning kan være med til at gavne miljøet i stedet for den traditionelle tilgang hvor det handler om at gøre mindre skade. Princippet kendes internationalt som Cradle to Cradle (Vugge til Vugge) og har på det seneste også vakt stor interesse blandt mange aktører i dansk byggeri. Flere private virksomheder og offentlige institutioner i Danmark er allerede godt i gang med at implementere Cradle to Cradle-principperne, men på byggesiden efterspørges konkrete anvisninger på, hvordan man bruger dem i byggeriet. Derfor er Vugge til Vugge Danmark i samarbejde med tegnestuen 3XN og en lang række nationale og internationale eksperter gået i gang med at udvikle en Cradle to Cradle byggeanvisning for den danske byggebranche. Anvisningen skal tage udgangspunkt i fire principper baseret på Cradle to Cradle-konceptet; 1) design af kredsløb, 2) brug af grøn energi, 3) brug af sunde materialer og 4) understøttelse af biodiversitet. Ved hjælp af et teststudie på to konkrete byggeprojekter er det tanken at finde ud af, hvilke arbejdsprocesser og metoder, der understøtter de fire principper. Her igennem vil anvisningen enkelt og klart konkretiserer, hvad man som bygherre eller rådgiver skal gøre, hvis man vil bygge 'Cradle to Cradle'. Udviklingen af byggeanvisningen støttes af Realdania og forventes klar i slutningen af 2011, hvorefter den vil blive præsenteret på en konference på Dansk Arkitektur Center. Læs omtalen [her](#)

Vind 125.000 for din klima-idé

HAR DU EN IDE TIL ET SPÆNDENDE BÆREDYGTIGT ELLER KLIMAVENLIGT PROJEKT, MEN MANGLER PENGENE TIL AT FØRE DET UD I LIVET?! SÅ ER DET NU, AT DU HAR CHANCEN!! DELTAG I 2100.NU'S KONKURRENCE OM AT VINDE OP TIL 125.000,-

SOLCELLER I FORTOVENE, DER LEVERER ENERGI TIL GADELAMPERNE?

FÆLLES BYHAVER, HVOR DER KAN DYRKES FRUGT OG GRØNT?

BUSSER PÅ SOLENERGI?

KUN ADGANG FOR EL-BILER I BYEN?

GENBRUG AF REGNVAND?

FOR AT DELTAGE I KONKURRENCEN SKAL DU UDARBEJDE ET PROJEKTFORSLAG FOR ET PROJEKT, DER KAN IMPLEMENTERES PÅ ØSTERBRO. ALLE KAN DELTAGE - PROJEKTET SKAL FREMME BÆREDYGTIGHED OG KAN EKSEMPELVIS OMHANDLE EN AF FØLGENDE KATEGORIER: ENERGIFORBRIG – VARME, EL OG GAS eller GRØNT PROJEKT eller VANDFORBRUG OG VANDAFLEDNING eller NEDSÆTTELSE AF CO2-UDSLIP eller AFFALDSMINIMERING

FÅ MERE INFORMATION OM KONKURRENCEN PÅ GRØN MESSE DEN 9. APRIL FRA KL.10-16 I CHARLOTTEHAVEN. MERE INFO PÅ WWW.2100.NU/

WWW.FACEBOOK.COM/EVENT.PHP?EID=195495493803863

– FRIST FOR INDSENDING AF PROJEKTIDE 19.MAJ 2011

Radio- og TV-indslag

Økologi: Egoistisk luksus eller bæredygtig ansvarlighed

Hør mere om dette mulige dilemma på DR P1:

<http://www.dr.dk/P1/klimaogmiljoe/Udsendelser/2011/04/07112018.htm>

Høring i Folketinget om fosfor og organisk affald som ressource.

Folketingets Energipolitiske Udvalg gennemførte 03.03.11 en høring om organisk affald som ressource. Udvalget havde bedt DAKOFA om at sammenstille høringen som havde fem aktørindlæg og en opsummering. Der var bred enighed fra forskere og praktikere om, at fosfor i organisk affald bør recirkuleres, men også at der ikke er meget at komme efter i f.eks. træaffald og halm. Praktikerne mente, at teknologier til samtidig nyttiggørelse af energien og fosforen i det øvrige

affald er modnet, mens forskerne slog til lyd for, at valg af metode skulle ske under inddragelse af system-overvejelser og livscyklusbetragtninger. Indlæg fra:

Claus Felby, KU-Life om "Overordnet indføring i ressourceproblematikken"

Jacob Møller, DTU: Affald som ressource. Forskellige behandlingsteknologiers indflydelse på muligheden for udnyttelse af affaldets ressourcer

Christian Christensen, SOLUM: Kombineret kompostering og bioforgasning af den organiske fraktion af kildesorteret husholdningsaffald

Erik Ravn Schmidt, RENescience: Enzymatisk behandling og sortering af husholdningsaffald og industriaffald, hvor den organiske fraktion kan anvendes til bioforgasning eller alternativ til f.eks. produktion af bioetanol

Jørgen Udby, Maabjerg Bioenergy: Gyllebaseret biogasteknologi under etablering i Holstebro, hvor det forgassede materiale separeres i en flydende gødningsfraktion og en fiberfraktion (med stort fosforindhold), der kan anvendes til yderligere energiproduktion og udvinding af fosfor

[Se](#) høringen på video - TV fra Folketinget. Hent powerpoint præsentationer hér:

<http://www.dakofa.dk/NogH/Lists/Blogmeddelelser/Post.aspx?ID=956>

KALENDEREN

26. April. Dialog: Hvad er det gode liv?

Velkommen til en dialog omkring nogle af de spørgsmål, som dukker op i kølvandet på den aktuelle klimadebat. Til denne "grønne" dialog om miljø, livsstil og bevidsthed (som vil foregå på engelsk) har vi inviteret Karen Blincoe og Neville Hodgkinson, England.

- Kan et godt liv være fuldt tilfredsstillende og samtidig klima-venligt?
- Hvad er den spirituelle vinkel på bæredygtighed?
- Hvad er den dybe sammenhæng mellem vores tanker, bevidstheden, og miljøet?
- Klimaforandringerne råber på værdier som respekt, samarbejde, omsorg – hvordan opretholdes disse værdier, når man er presset af såvel økonomiske, samfundsmæssige og personlige kriser?

Tirsdag den 26. april kl. 19.00 - Fri Entre

Sted: Vartov, Farvergade 27, København

Arrangør: Brahma Kumaris Åndelige Verdensuniversitet

Tilmelding: <http://brahmakumaris.dk/tilmeldningenform.php?foredrag=93>

28. April. Omstillingscafeen, Det økologiske Inspirationshus (Frederiksberg)

Kl. 16.30-18.30 med temaet: Hvorledes omstiller vi energisektoren til at imødekomme fremtidens udfordringer? **Stig Melgaard**, Noahs transportgruppe indleder

28. April. Møderække på DTU MAN om Bæredygtig Omstilling

Om de-growth begrebet og de-growth bevægelsen. Lige siden "Grænser for vækst" fra 1972 har vækstkritikken været et centralt aspekt af enhver kritisk tilgang til Bæredygtig Omstilling. I de seneste 10-15 år har denne kritik været næsten totalt marginaliseret, men i de senere år er den genopstået – bl.a. i form af en international de-growth bevægelse. Oplæg ved John Holten-Andersen og Inge Røpke. Til dette møde vil der blive inviteret gæster fra det danske Modvækst-initiativ. Tors d. 28. april 2011, kl. 12-17 i bygning 424, rum 019. Tilmelding til det enkelte arrangement kan ske ved at sende en mail til Safania Eriksen på seri@man.dtu.dk senest en uge før arrangementet.

30. april: Seminar for Moder Jord om Omstilling til Bæredygtighed

Lørdag Kl. 11 – 16. Vanløse Kulturhus: Seminar for Moder Jord om Omstilling til Bæredygtighed. Temaer: Bylandbrug - Omstillingsbyer / Menneskets natur? / "Modvækst" / Byggefaglig bæredygtighed / Fremskridt uden vækst / Cuba-eksemplet. Oplæg af fagfolk, debat. (Kulturhusets kafeteria vil være åbent.) Udførligt program offentliggøres på facebook under: Moder Jords Børn

5. Maj: Omstillingscafeen, Det økologiske Inspirationshus (Frederiksberg)

Kl. 16.30-18.30 med temaet:: Hvordan finder vi den kreative tråd, der matcher udfordringerne fra fremtiden og omstilling til bæredygtighed? Thea Mikkelsen, Center for Kreativitet.

10-12. Maj. Risø International Energy Conference 2011

Konferencens kommer omkring en bred vifte af emner og byder på 17 sessioner med ca. 70 foredragsholdere. Programmet omfatter såvel vedvarende energikilder, intelligente energisystemer, systemer til bedre anvendelse af vedvarende energi som centraliseret energiproduktion og den globale energiudvikling. Risø International Energy Conference 2011 afholdes d. 10.-12. maj ved DTU Risø. Konferencens program findes på www.risoe.dtu.dk. Tilmelding skal ske senest 1. maj 2011 og kan foretages på www.risoe.dtu.dk

12. maj: Omstillingscafeen, Det økologiske Inspirationshus (Frederiksberg)

Kl. 16.30-18.30 med temaet:: Uddannelse til bæredygtighed – hvordan? Vi befinder os i FN tiåret for uddannelse til bæredygtig udvikling. Hvordan kommer vi videre? Professor Jeppe Læssøe, Danmarks Pædagogiske Universitet

12-14. Maj. Danmark fejrer for første gang nogensinde European Solar Days

Solenergidagene bliver fejret samtidigt i 17 europæiske lande og der er planlagt 7000 events, hvor der forventes 500.000 deltagere. For første gang får danskerne også mulighed for at være med i en stribe af events, hvor der er adgang til at se på solenergi rundt om i landet. Solardays bliver skudt i gang med en stor temakonference d. 12. maj 2011, der åbnes af klima- og energiminister Lykke Friis og holdes i samarbejde med Solar City Copenhagen. Temakonferencen har fokus på solenergi og arkitektur samt, at solenergi hele tiden bliver mere og mere tilgængeligt også prismæssigt. Få mulighed for at se et solenergianlæg, når kommuner rundt om i landet åbner op for besøg. For mere information kontakt venligst: Projektleder Klaus Ellehauge tlf. 86 13 20 16 eller mail klaus.ellehauge@elle-kilde.dk. Se endvidere kampagnens hjemmeside i Danmark, hvor der løbende vil blive opdateret med events og nye sponsorer af projektet: <http://solardays.dk/>
<http://www.solarcitycopenhagen.dk>

13-15. Maj MILJØ- og LIVSSTILMESSE "ACT GREEN"

der planlægges afholdt i København, Århus og Odense i maj måned 2011. Yderligere information om ACT GREEN messen fremgår af hjemmesiden: <http://www.actgreen.dk/>

19. maj: Omstillingscafeen, Det økologiske Inspirationshus (Frederiksberg)

Kl. 16.30-18.30 med temaet: Teater i tiden – hvordan kan teatret bidrage som øjenåbner for de udfordringer vi står overfor? **Jytte Abildstrøm** lukker og slukker for 3. sæson i Omstillingscafeen i Det Økologiske Inspirationshus.

24-16. Maj. International konference om effektivt energiforbrug i København

En af verdens mest anerkendte og prestigefyldte energikonferencer, EEDAL, om energieffektivisering kommer til Danmark og åbner den 24. maj 2011 i København. Klima- og energiminister Lykke Friis åbner konferencen. Konferencen stiller skarpt på dagens og morgendagens teknologier til at effektivisere energiforbruget. Konferencen er samlingssted for den ypperste ekspertise fra hele verden inden for energieffektivisering. Deltagerne spænder lige fra producenter, detailhandlere og forbrugere over regeringer og politikere til internationale energiorganisationer, forskere og Ngo-organisationer. Dansk Energi arrangerer konferencen i samarbejde med EU-kommissionens Joint Research Center, FN's Udviklings Program UNDP, Det Internationale Energi Agentur (IEA), Collaborative Labeling and Appliance Standards Program (CLAPS) og Energistyrelsen.

28-29. Maj. Permakultur-Skovhavekursus. Perspektiver & Praksis.

Tid & sted: Den selvforsynende landsby. 15 timers kursus der giver en grundig indføring i teknikker, design og planlægning i skovhaven og sætter skovhaver i perspektiv i forhold til miljøproblemerne og industrilandbruget. Skovhaven som dyrkningssystem ses i praksis dels i Esben og Mira's have ved eget hus og dels på ½ha nyplantet skovhave. Læs mere på <http://www.levbaeredygtigt.dk/kursusoversigt.html>

16. Juni. Møderække på DTU MAN om Bæredygtig Omstilling

Bæredygtig Omstilling af byer. Byernes massive koncentration af mennesker giver både muligheder og udfordringer i bestræbelserne på bæredygtig omstilling, bl.a. med hensyn til energiforbrug i boliger og transport til, fra og rundt i byerne. Fra græsrodsside forsøger initiativet Transition Towns at imødegå denne udfordring, lige som f.eks. initiativet 2100.nu på Østerbro i København forsøger at skabe miljøinnovation gennem udvikling af lokalt samarbejde mellem bl.a. boligforeninger, virksomheder og forsyningselskaber. Oplæg fra bl.a. SusTrans-projektet og lokale græsrods- og partnerskabsinitiativer. Arrangementet er planlagt til dagen efter afslutningen på Sustainable Transition Research Network konferencen i Lund og vil derfor muligvis også indeholde oplæg fra udenlandske forskere inden for området. bygning 424, rum 019. Tilmelding til det enkelte arrangement kan ske ved at sende en mail til Safania Eriksen på seri@man.dtu.dk senest en uge før arrangementet.

27. Juni – 1. Juli & 4-8. Juli. Permakultur - 72-timers designkursus

Tid & sted: Hverdagene i uge 26 og 27 2011 i Den selvforsynende landsby
Læs mere på <http://www.levbaeredygtigt.dk/kursusoversigt.html>

15. Juli – 19. Juli & 22-26 Juli. Permakultur - 72-timers designkursus

Tid & sted: Hverdagene i uge 33 og 34 2011 i Den selvforsynende landsby
Læs mere på <http://www.levbaeredygtigt.dk/kursusoversigt.html>

24. September. Global 350 klima-event

www.350.org

12-13. Oktober. BUILDING GREEN 2011

Messen afholdes i FORUM Copenhagen, Julius Thomsens Plads 1, 1925 Frederiksberg C, Danmark. <http://www.buildinggreen.eu>

INTERNATIONAL KALENDER

27-29. April. Årsmøde i Association for the Study of Peak Oil & Gas (ASPO)

Årsmødet afholdes i Bruxelles

Deltagergebyr: 100 – 145 EURO

Program mv. Findes på: <http://www.aspo9.be/programme>

20-22. Maj. Modvækst konference i Berlin, Tyskland

A big conference on degrowth will take place in Germany in May 20-22nd organized by ATTAC Germany, please consult: <http://www.jenseits-des-wachstums.de/index.php?id=8263&L=2>

13-15 Juni. 2ND INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUSTAINABILITY TRANSITIONS LUND UNIVERSITY, SWEDEN

Governments across the globe are developing plans, such as a New Green Deal, to curb a combined economic and ecological crisis. Plans for the Rio+20 Earth Summit in 2012 also emphasize the need to green the economy in light of sustainable development and poverty eradication. A common theme is the need for a broad societal and industrial transformation towards more sustainable modes of production and consumption. Such sustainability transitions are increasingly seen as a major source of opportunity for developed, emerging and developing economies in the 21st century.

Mere information på www.lucsus.lu.se/ist2011

Denne og tidligere nyheds emails kan du finde på <http://www.klimabevaegelsen.dk/nyhedsbrev>
Her kan du også gratis tilmelde dig nyhedsbrevet, hvis du ikke allerede modtager det. Hvis du skriver til sek@klimabevaegelsen.dk så kan du bede om at modtage nyhedsbrevet uden at være

medlem af Klimabevægelsen.

Vil du have tilføjet en klima-nyhed, et klima-arrangement eller andre ting du vil dele med Klimabevægelsens medlemmer i Klimabevægelsens nyhedsbreve, så skriv til sek@klimabevaegelsen.dk